

Mézeskalács

• 68. évfolyam

• 2020. január

• Ára 50 dinár

Köszöntő

Kedves Gyerekek!

Elmúlt a szünidő és egy maréknyi hó sem hullott. Ez aztán szomorú hír. Ti hogyan vélekedtek erről? Az erdő állatai annyira várják a hó érkezését, hogy Ödön, a süni és Elemér, a hörcsög el is készítették a szánkót, amellyel majd egészen a magas Kerek dombokig elcsúsznak! Csakhogy a hónak még híre sincs, ezért be kell érniük a reggeli zúmarával és a befagyott pocsolókkal.

Töletek is tömérdek olyan alkotás érkezett, amelyeken csodás hóemberek várokoznak, szép téli táj dereng, vidám gyerkőcök szánkóznak, hemperegnek a puha hóban. Jó is lenne, ha minél előbb esne már a hó, hiszen februárban már lassan el is kell űznünk a telet, megkezdődik a farsang

időszaka. Ezért a kis erdei állatok olyan szánkót készítenek majd, amellyel nem csupán a magas dombokig lehet majd eljutni, hanem a farsangi bálban is megállja a helyét a különleges jármű!

Segítsetek ti is Ödönnek és Elemérnek a szánkó megalkotásában, küldjétek rajzokat, verseket és fogalmazásokat!

Boldog új évet és sok különleges pillanatot kíván nektek Mézes Marcipán, a mókus.

Rajzpályázat és Szárnybontogató

- Farsangi szánkó
- Mézes Marcipán jelmeze
- Álarcosbál

A csillagszóró meséje

Benák Lúcia, 3. osztály, Október 10. iskola, Szabadka

Fedőlap: Móricz Ildikó tervezőgrafikus munkája

A Mézeskalács megjelenését támogatja:

CIP – A készülő
kiadvány katalogizálása
A Matica srpska Könyvtára,
Újvidék (Novi Sad)

ISSN 0352-6070
COBISS.SR-ID 16291074

Vajdaság Autonóm
Tartomány

Magyar Nemzeti
Tanács

KÉSZÜLT A MAGYAR KORMÁNY
TÁMOGATÁSÁVAL

MINISZTERELNÖKSÉG
NEMZETPOLITIKAI ÁLLAMTITKARSÁG

BELMUNKÁKÖZÖSÉG

MÉZESKALÁCS ■ Megjelenik a tanévben havonta egyszer ■ Első szám: 1953 (mellékletként), 1954 májusa (külön lapként) ■ Alapító: **Magyar Nemzeti Tanács** ■ Kiadja: a Magyar Szó Lapkiadó Kft., 21000 Novi Sad (Újvidék), Szerbia ■ Igazgató: **Ökrész Rozália** ■ Főszerkesztő: **Varjú Márta** ■ Felelős szerkesztő: **Török Erna** ■ Lektor: **Töröcsik Rozália** ■ Grafikai szerkesztő: **Buzás Mihály** ■ Leveleiteket a következő címre küldhetitek: **Mézeskalács, 21000 Novi Sad, Vojvode Mišića 1. Elérhetőség – telefon: 021/456-624, honlap: www.jopajtas.com, e-mail: mezes@magyarszo.rs** ■ Kéziratokat és rajzokat nem őrzünk meg és nem küldünk vissza. ■ Terjeszti a Magyar Szó Lapkiadó Kft. terjesztőosztálya: 021/557-304 ■ e-mail: plasman@magyarszo.rs ■ Készült a Magyar Szó Lapkiadó Kft. nyomdájában ■ Előfizetés egy évre 500 dinár (csak belföldi kézbesítéssel) ■

László Noémi

Ráolvasás

Szarkaláb, szarkaláb.
Hova rohan a világ?
Hova zúg, dübörög?
Kiáll belőle a szög.

Macskajaj, macskajaj.
Mire való a ricsaj?
Mi kopog, mi zörög?
Kiáll belőle a szög.

Seregély, seregély.
Mire való a veszély?
Mi süvít, mi pörög?
Kiáll belőle a szög.

Téli éj, téli éj.
Sötétségen hószegély.
Takard be a földeket.
Húzd ki a szöget!

Játsszunk!

Farkas-barkas

(Fogócskajáték)

Rajzoljunk egy jó nagy kört a földre! Ebben a farkasveremben tanyázik az ordas. A többi gyerek, a bárányok, a kör szélén állnak, és így incselkednek a farkassal:

*Farkas-barkas, kellene
egy kis báránypecsenye?*

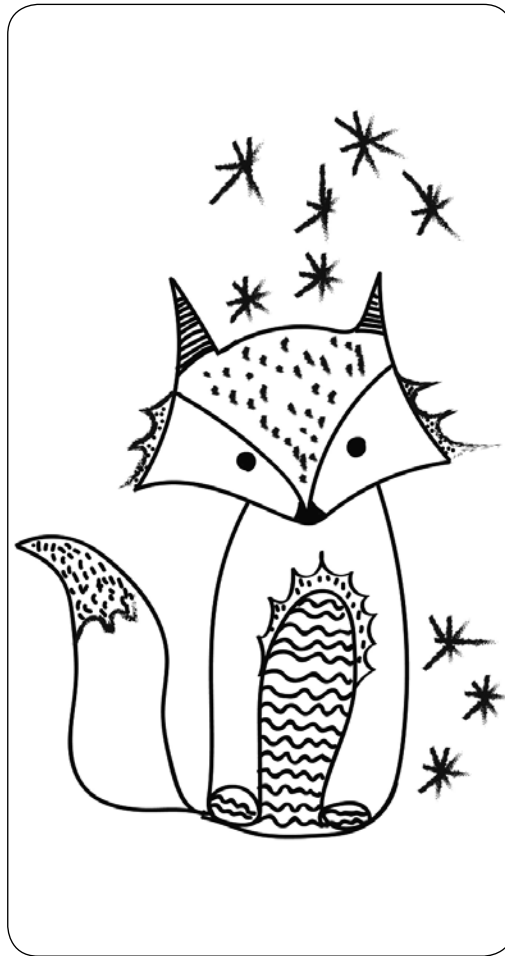
Közben be-bemerészkednek a körbe, és a farkas ott próbálja őket elfogni. Akit a farkas elkap, az farkassá válik.

Tányértalpas

(Fogócskajáték)

A farkason és a bárányon kívül mindenki kezét fog, és egy nagy kört alkot. A farkas a körön kívül áll, a bárány belül. A kört alkotó gyerekek elkezdnek sétálni, és az alábbi mondókat mondogatják ütemesen:

*Tányértalpas, lompos farkas,
Huss el innen, huss, huss, huss!
Nem engedjük a báránykát,
Fuss el innen, fuss, fuss, fuss!*

A mondóka végén a farkasnak be kell jutnia a körbe, amit persze a körben álló gyerekek igyekeznek megakadályozni. Ha sikerül a farkasnak bejutni, a gyerekek a báránynak iparkodnak segíteni, hogy kimenekülhessen a körből. Amikor a farkas elkapja a bárányt, új szereplőket kell választani, és újra indulhat a játék.

Dúdoló

Országúton nagy a hó

ré Kodály Zoltán - Csukás István

Or - szág - ú - ton nagy a hó, a ko - csi - nak so - se jó.
Domb - ol - da - lon nagy a hó, a szán - kó - nak ez a jó!

Országúton nagy a hó,
a kocsinak sose jó.
Domboldalon nagy a hó,
a szánkónak ez a jó.

Domboldalon fut a szán,
ez az öröm igazán.
Ha felborul az a szán,
hóba gurul fiú, lány.

Esik a hó térdig ér már

Esik a hó térdig ér már,
hóból épült hófehér vár.
Abban lakik a hóember,
hócsatázni velünk nem mer.
Tudok én egy igazán jót,
húzzuk elő a kis szánkót,
egyik húzza, másik tolja,
csússzunk le a dombon rajta.

Összekeveredett Tedd rendbe!

Sütöm a *zoknit*.
Terítem a *könyvet*.
Mosom a *tortát*.
Olvasom az *asztalt*.

Tolom a *levest*.
Sózom a *szörpöt*.
Iszom az *almát*.
Mérem a *kocsit*.

Cseh Katalin

Hóhányó Hugó

Hóhányó Hugó a barátom,
magam előtt most is őt látom.
Röpke álmomban felkeresett,
s pajkosan arcomba nevetett.

Hóhányó Hugó, lásd, téli polgár,
nem tudja, mi az ősz,
tavasz vagy nyár.
Hófellegpályán siklik a gyors szán,
hetykén ül rajta Hugó cimborám.

Hóhányó Hugó habzsol havat,
röpke álmomból ennyi maradt.

Bukros Viktória

2. osztály, Samu Mihály iskola, Péterréve

6

Sarkady Sándor

Hóember

Szikrázik a hótenger,
elkészült a hóember!
Hótenger, hótenger-
répaorrú hóember!
Seprűnyél a kezébe,
vaskalap a fejébe!
Hótenger, hótenger-
répaorrú hóember!

Nemes Nagy Ágnes

Hóésésben

Szakad a hó, nagy csomókban,
Veréb mászkál lent a hóban.
Veréb! Elment az eszed?
A hóésés betemet.
Nem is ugrálsz, araszolsz,
Hóésésben vacakolsz,
Fölfújta a tolladat,
Ázott pamutgombolyag.
Mi kell neked? Fatető?
Fatető!
Deszka-madár etető.

Kányádi Sándor

Betemetett a nagy hó

Betemetett a nagy hó
erdőt, mezőt rétet.
Minden, mint a nagyanyó
haja, hófehér lett.
Minden, mint a nagyapó
bajsa, hófehér lett,
csak a fekete rigó
maradt feketének.

Mihalek Krisztián

2. osztály, Novak Radonić iskola, Mohol

7

Farkas koma háza

Szomorúan kullogott Farkas koma az erdőben. Vereset, zöldet látott a szeme az éhségtől, s ez nem elég: fázott is szörnyen, mert hogy tél volt, erős hideg tél. Amint ment, mendegélt, szembe jött vele Rókáné komámasszony.

– Adj Isten, komám uram, hogy vág a bajusz?

– Rosszul, komámasszony, rosszul! Az éhségtől majd meghalok, a hidegtől majd megfagyok.

– Haj, haj, sápiózott Rókáné komámasszony – az én sorom se jobb, folyton csak koplalok, éhen

majd meghalok s ha még sokáig tart a tél, megfagyok!

– Ejnye, ejnye, komámasszony, hiszen kendnek nagy az esze, valamit kifundálhatna, tanácsot adhatna.

Úgy tett Rókáné, mintha erősen törné a fejét, aztán megszólalt:

– Hát, tudja mit, komám uram, ha már éhezünk, legalább ne fázunk, építsünk házat.

– Közösen? – kérdezte Farkas koma, s gyanakodva nézett a komámasszonyra.

– Dehogy, dehogy – mondta komámasszony, kiki magának, mint a lúd. S ahogy ezt mondta, nagyot sóhajtott. Bezzeg arra gondolt: Hej, de jó volna most egy liba, ha kövér, ha ösztövé.

– De hát miből építsek házat? – kérdezte Farkas koma.

– Miből? Hát jégből! Abból, komám, abból. Szébb lesz, mint a király palotája, különösen, ha a nap süt rája.

Nosza, nekilátott Farkas koma, egykettőre kész volt a palota. Kész

volt komámasszonyé is, de nem jégből, hanem száraz fakéregből.

– Ez is jó a szegénynek – mondogatta Rókáné komámasszony, s nevetett magában.

Hát bezzeg ahogy kitavaszkodott, a jégpalota elolvadt.

Hej, szörnyen haragudott farkas koma, s rátamadott komámasszonyra, hogy így, meg úgy rászedte!

– No most megöllek – ordította Farkas koma –, nem csalsz meg engem többet.

– Ohó, koma, várjunk egy keveset, hát ez az igazság? Látod ott azt a gödröt? Ki a gödröt átugorja, az a másikat felfalja. Ez ám az igazság!

– Hát jó, legyen, nem bánom – hagyta helybe Farkas koma, s örült magában erősen, hogy mindjárt lesz lakoma.

Nosza, mentek a gödör szélére, ott a koma nekirugaszkodott: de haj, széles volt a gödör, belepottyant Farkas koma, s elmaradt a lakoma.

– Jó étvágyat, komámuram! – kacagott komámasszony, s meg sem állt hazáig, fakéreg házáig.

Móricz Zsigmond

A farkas a faluvégén

Csikorog a tél,
szegény farkas fél,
hogy éhesen marad,
pecsenyét nem harap.
Fut a havon keservesen,
de nincs terítve sehol sem.
Estére elére,
a falu végére.

Egy hóbuckán van a helye,
és így vonít szegény feje,
mert a szíve szomorú:
A-dós né-kem a fa-lúúú!

Szegény farkas, jobb elhagyni,
nem sietnek azt megadni,
a kiskutyák kinevetnek:
„Majd megadjuk, meg, meg, meg.”
S rád ugatnak a kuvaszok:
„Jobb, ha elmégy, jobb, jobb, jobb!”

Szép az este, süt a hold,
szegény farkas szót fogadott
s elloholt.

Nem eszi meg a farkas a telet.

(A tél kemény hideggel jár.)

Miért néz hátra a farkas?

(Mert hátul nincs szeme.)

Hogy hívják a farkast a pásztorok?

(Nem kergetik.)

(Nem hívják, hanem)

Zelk Zoltán

Őzek, nyulak, szarvasok

Őzek, nyulak, szarvasok,
hideg már az erdő,
szelet hoz még az éjszaka,
havat hoz a felhő.

Őzek, nyulak, szarvasok,
mi lesz ma ebédre?
Havon pirult fűszál, jégen
fűtött falevéлке.

Őzek, nyulak, szarvasok,
mit isztok utána?
Három patak jön mihozzánk
ma ebéd utánra.

Őzek, nyulak, szarvasok,
hol alusztok éjjel?
Betakar minket az erdő
köddel, falevéllel.

Kolompár Marianna

2. osztály, Samu Mihály iskola, Péterréve

Simon István

Január

Fut a szánkó, szól a csengő,
Kopasz fákra hull a hó.
Elindult az újesztendő:
Piros arcú utazó.

Brasnyó István

Hajnali hó

Jég reccsen odakint,
fényes csillag hova int?
Mikor köszönt a kakas,
hajnali hó,
hajnali hó,
mint a kútágas, magas,
s a virradat rátaPOS:
hajnali hó,
hajnali hó,
szán előtt két szürke ló,
nincs patkó, rájuk való;
hajnali hó,
hajnali hó!

Sofró Lejla

2. osztály, Samu Mihály iskola, Péterréve

Káplár Endre

2. osztály, Stevan Sremac iskola, Zenta

A szarvasok királya

A szarvasok egy ízben túl közel merészkedtek az emberek házához. Nosza, kitódultak a vadászok, és százzámra ejtették el a szarvasokat.

A bölcsességéről híres szarvaskirály sokáig siratta testvéreit, majd fölkereste az emberek királyát, és így szólott hozzá:

– A vadászaid halomra öldösték a szarvasaimat, akik az emberek termőföldjein legelésztek. Kölcsönösen kárt okoztunk egymásnak.

– A vadászaim oktalanul nagy vérengzést végeztek – ismerte el az emberek királya. A szarvasok királya néhány pillanatig hallgatott, majd megkérdezte:

– Hány szarvasra van naponta szükségetek?

– Egyetlenegyre.

– Megkapjátok. Ám arra kérlek, soha többé ne engedd meg, hogy tömegmészárlást hajtsanak végre a szarvasok közt.

– Megígérem – felelte az emberek királya.

A szarvasok királya pedig összehívta alattvalóit, kihirdette köz-

tük, milyen szerződést kötött az emberek királyával, és ezt valamennyien jóváhagyták. Mivel előbb vagy utóbb úgyméghalni, igazságosnak tartották, hogy naponta egy-egy elpusztuljon közülük, hiszen áldozatával megváltja a többieket, akik ezért veszélytelenül élhetnek.

Egy napon a sorshúzás úgy hozta, hogy egy olyan szarvassténnek kellett volna feláldoznia magát, aki bármelyik pillanatban szarvasborjút hozhatott a világra. Kapott hát egynapi haladékot, ám helyette egy másik szarvasnak kellett feláldoznia magát. Ez a szarvas – méltán – azt kérte, hagyják életben, hisz nem rajta a sor. Tiszteletben kellett tartani az egyezséget, ezért a szarvaskirály úgy döntött, önmagát ajánlja föl, és meg is jelent az emberek királyának színe előtt.

Az emberek királyát csodálattal töltötte el a szarvaskirály becsületessége, nemes szíve – és szabadon engedte őt.

Kínai mese

A teve meg a kiséger

Egyszer egy teve mit gondolt, mit nem magában, faképnél hagyta a gazdáját, s elindult világgá. Kötőfék volt a fején, s a kötőfék hosszú szára vonszolódott a földön utána. Meglátja ezt egy kis egerecske, s hopp! – szájacskájával megfogja a kötőfék szarának a végét, hirtelen elébe iramodik a tevének, s megelötte, mintha ő vezetné.

– No lám – cincogott a kiséger –, micsoda egy erős egér vagyok én! A teve nem szólott semmit, csak mosolygott magában, s szép csendesen mendegélt a hengegő egerecske után. Az meg csak cincogott tovább:

– Szép, szép, ó, de szép, én vezetem a tevét!

Így cincogott, hengegett az egerecske, de egyszerre csak torkán akadt a nóta. Azám, egy nagy folyó partjára értek: nosza, egerecske, vezesd át ezen a tevét!

– Előre, előre! Mit álldogálsz, hős egér? Vezess át a folyón, hisz csak térdig ér! – szólalt meg a teve. Felelte az egerecske:

– Van eszem, hogy nem teszem, mély ez a víz énnekem!

– No, mindjárt megmutatom, hogy nem mély – mondotta a teve,

s azzal bement a folyóba, megállott a közepén. – Látod-e, te kiséger, a folyó csak térdig ér!

– Azám, neked, de nem nekem! – válaszolt a kiséger. – Ami neked térdig ér, megfúl abban az egér.

Így cincogott, aztán könyörgésre fogta:

– Gyere vissza, végy hátadra, vígy által a túlsó partra!

– Jól van – mondotta a teve –, általviszlek, de előbb fogadd meg, hogy nem hengegsz többet.

Azt cincogta, nyöszörögte a kiséger:

– Esküszóval fogadom, magam többre nem adom, mint amennyit ér egy kiséger.

– Úgy legyen – mondotta a teve, s átvitte a folyón az egerecskét.

Közmondások a hengegésről

Hetvenkedik, mint árpacipó a kemencében.

Tele van bezzeggel.

Csak szeméten vitéz, mint a kakas.

Cs. Simon István

Kérdőcske Az út mellett

Petőházi Pista
visszafelé
folyik-e
a
Titelnél
tajtékzó
Tisza?

Nos,
Galapagos Lajos,
„Mit mos
most
a
Maros”?

Az út mellett
rozsdásodva
fűbe fogva
sírdogál
egy mélykék
mázos
mosdótál,
mert kidobta
hirtelen jött
haragjában
nagymakrancos
Mocskos Pál.

Hardi Emil

3. osztály, Október 10. iskola, Szabadka

Szilágyi Domokos

Mondogatók

Taligás Áron
elakadt a sáron,
odaszaladt Ádám,
kiviszi a hátán.

Sáros a taliga,
csudanagy a galiba.
Áron piszmog,
szedi a piszkot.

Nézegeti Ádám,
kacag a barátján,
halkan odaszól:
– Áron, aluszol?

Áron mérges,
kapkod a kerékhez,
hosszú lábán
tovaszalad Ádám.

Becskereki Aladár
a küszöbön kajabál,
Bikacsöki Kajetán
szeme szikrát hajagál.

Betörött a kirakat,
Aladár, húzd ki magad!
Fejeden ez vaj-e tán?
Te se ízélj, Kajetán.

Szép lány, csúf lány nő,
mint a burján,
s aki veszi szívesen:
a legény is megterem.

Petrik Patrik

3. osztály, Október 10. iskola, Szabadka

Szárnybontogató

A csillagszóró meséje

Egyszer az én családom otthon egy jót szilveszterezett.

Az ünnepre meghívtuk a mamát, a tatát, Albertot és Viktort. Anya sült torta, de előbb nekem kellett elmenni a barátaimmal a boltba a hozzávalóért. A bolt a város másik végén volt. Útközben mérges kutyák állták el az utunkat. Albert és én Viktor mögé bújtunk, mert féltünk a nagy kutyáktól. Ekkor Viktor egy marék kutyakaját vett ki a zsebéből, és a kutyák elé dobta. Mentünk tovább. Egyszer csak megjelent az égen egy olyan óriás csillagszóró, mint amikor a Kisjézus megszületett. Elkezdett hullani a hó. Mi hóembert építettünk és jókat hógolyóztunk. A hóember egyszer csak életre kelt, és egy aranyos kis hóból készült emberkévé változott. Amikor a kutyák megették az eledelt, nem tudtunk mit tenni. A hóember megtette helyettünk, ottmaradt játszani a kutyákkal. Mi pedig a boltba érve bevásároltunk és a hazafelé vezető utat már gyorsabban tettük meg.

A nap végén a családdal és a barátaimmal még egy jót táncoltunk.

Kurcinák Korvin
4. osztály, Petőfi Sándor iskola,
Zenta

16

Csalimese

Hol volt, hol nem volt, volt egyszer egy ajtó. Ez az ajtó megunt, hogy becsapják, és kiment a helyéről. Megéhezett, ezért elment a pékhez kenyérért. A pék kivette a lisztet a zsákból, de véletlenül kiszórta. Megint kivette, de véletlenül kiszórta...

Szilágyev Zalán
2. osztály, József Attila iskola,
Kupuszina

Csalimese

Hol volt, hol nem volt, tojáshegyeken is túl, a kukoricamezőn is túl, a paprikástengeren is túl, élt egy család. Egyszer ez a család meg gondolta, hogy elmegy a sivatagba egy elefánton. Felmásztak az elefánt háta, de lecsúsztak. Újra felmásztak, de megint lecsúsztak...

Guzsvány Dóra
2. osztály, József Attila iskola,
Kupuszina

Jégváros

Egy decemberi, napsütötte délelőttön kinéztem az ablakon és láttam, hogy esik a hó. Ameddig a

Szárnybontogató

szem ellátott, hó takarta a tájat. A házunk tetejéről jégcsapok lógtak. Volt köztük hosszabb és rövidebb, kövérebb és vékonyabb.

Kimentem az udvarra és elakadt a szavam, amikor szó szerint félméteres hóban álltam. Arccal estem bele a hótakaróba. Kissé fájdalmas volt, mert a hó teteje olyannyira befagyott, hogy ha ráálltam, nem süppedt be alattam. A város úgy nézett ki, mintha jégből lett volna. A húgommal úgy döntöttünk, hogy segítünk a szüleinknek és a hó nagy részét ellapátoltuk a házunk előtt. Jutalmul anyu forró teával várt minket a jó meleg szobában.

Ez a nap gyorsan elszállt. Javárészt a szabadban töltöttük, és élveztük a téli örömeket. Megettem a vacsorát, lefeküdtem és elnyomott az álmom.

Nikolić Dávid,
4. osztály, Petőfi Sándor iskola,
Zenta

A csillagszóró meséje

Karácsony napján elmentünk Kelebiára a nagymamámmal. Ott már nagyban tartott a karácsonyi han-

gulat. Már járt náluk a Jézuska, és a karácsonyfán nagyon finom volt a szaloncukor. Én is és a testvérem is egy biciklit kaptunk.

Amikor ki akartunk menni meggyújtani a csillagszórót, sehol nem találtam. Pedig úgy emlékeztem, hogy az asztalon hagytam. Még a kutyaházba is benéztem, de sehol sem találtam. Fél óra múlva Plútó kutyánk ugatni kezdett. Nem tudtam lenyugtatni, még étellel sem, de aztán megláttam, hogy egy angyal a góré mellett röpdös, kezében a csillagszóróval. Így szólt hozzám:

– Botond, gyere ide, mert nagyon nagy baj van! Mária egy rongyos istállóban fogja megszülni a Kisjézust!

Én megkérdeztem, miben tudok segíteni. Azt felelte, hogy menjek vele és nyissam ki az ajtót, hogy bejöhessen Mária. Én azon nyomban kinyitottam az ajtót és nemsokára be is jött Mária, hogy megszülhessen Jézust.

Remélem, máskor is lehet ilyen élményben részem!

Tomin Botond
4. osztály, Petőfi Sándor iskola,
Zenta

17

Téli örömek

Dávid Vilmos

2. osztály, Novak Radonić iskola, Mohol

Sebestyén Anasztázia

4. osztály, Moša Pijade iskola, Torontálvásárhely

Gödöllei Alíz

2. osztály, Samu Mihály iskola, Péterréve

Bordás Klementína

2. osztály, Nikola Đurković iskola, Bácsfeketehegy

Csáki Kata

4. osztály, Petőfi Sándor iskola, Zenta

Lehócz Emma

4. osztály, Miloš Crnjanski iskola, Magyarittabé

Jégváros

Szremcsev Barbara

Hófehérke óvoda, Gunaras

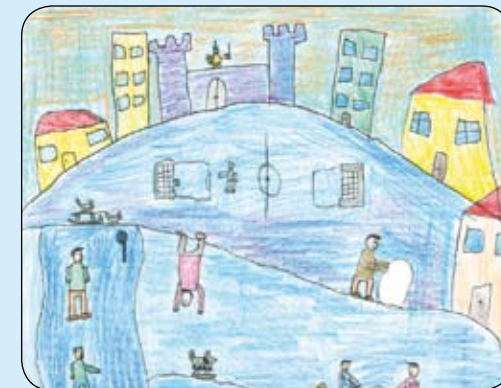
Hegedűs Gabriella

2. osztály, Novak Radonić iskola, Mohol

Bata Ticián

2. osztály, Stevan Sremac iskola, Zenta

Pechó Szabolcs

3. osztály, Október 10. iskola, Szabadka

Péter Ivett

2. osztály, Samu Mihály iskola, Péterréve

Süli Fanni

2. osztály, Nikola Đurković iskola, Bácsfeketehegy

A kéményseprő és a pásztorlány

Vásáros komédia

Szín: deszkákból, ponyvákából összetákolts vásáros sátor. A háttérben kis városka, cirádás házakkal. Az egész olyan, mintha valami játékos kedvű cukrász készítette volna. Az előtérben dombocska, kőkút. Harcsa úr belép, meghajol.

Harcsa úr: Kisdiákok, fiúk, lányok, békák, szöcskék, egerek! Nézzétek e zöld mezőt, ezt a füves leget, hol a gyapjas kisbirkákat föl-le, föl-le tereli a pásztorlány, s el nem fárad, nyáját legelteti. (Jön a pásztorlány, énekel. Harcsa úr visszavonul a sátorba.)

Pásztorlány: Bari, bari, bárány, suba van a hátán, kívül a szőre, befele a bőre, megnyír majd a gazdám! (A bárányok bőgne, összebújnak. A pásztorlány már az ének alatt letelepedett a domb lábánál, most falatozni kezd kis csipkés kendőcskéjéből. Jön a kéményseprő.)

Kéményseprő: Tündér, kedves, adjon isten.

Pásztorlány: Hallod-e, nem mégy el innen?

Kéményseprő: Miért zavarasz?

Pásztorlány: Még te kérded? Csupa korom a kezed, térded, lábaid, ruhád, bocskorod, vándorbatyud és botod. Arcod, hajad fekete, közelemben ne gyere! (Tovább falatozik. Kéményseprő nézi, nézi, majd újra megszólítja.)

Kéményseprő: Éhes vagyok. Adj egy morzsát.

Pásztorlány: Az egyék, ki rája szolgált! Mért nem főztél te ebédet? Egy falást sem adok neked!

Kéményseprő: Kemencét és kéményt seprek, néha semmit, máskor ezret. Én tisztítom a sütőket, tűzhelyet, hol levest főznek. A cipő is úgy nő nagyra, ha a tűznek van huzatja. Színt adok a sült kacsának, melengetek csuprot, tálat, hogy – mit belémer az asszony – télidőben meg ne fagyjon. De most messze még a város. Megéheztem...

Pásztorlány: Eredj máshoz! Ha közel lépsz, ruhám, ujjam fekete lesz.

Kéményseprő: Ej, no...

Pásztorlány: Úgy van! Nézd, hófehér patyolat kalapkámon a szalag.

Nézz hajamra, nézz kezemre. Hófehér a ruhám selyme. Folt, pecsét még nem volt rajta, tiszta, mint a bárány gyapja.

Kéményseprő: Ej, ha fukar vagy kenyérrre, innom adj.

Pásztorlány: Neked, szegényke?

Kéményseprő: Szomjas vagyok. Víz adjál.

Pásztorlány: Soha!

Kéményseprő: Soha? Más meg-sajnál, megmeri a csanakot.

Pásztorlány: Menj hát máshoz! Nem adok!

Kéményseprő: Ha nem adsz, majd veszek én! (A kúthoz lép, de a pásztorlány eléperdül.) Hozzá ne nyúlj, te legény!

Kéményseprő: Ne zsémbelj már... Ej no, földi...

Pásztorlány: Most meg földi? Tán pörölni akarsz vélem? Korábban kelj, hallod-e?! Nem tiéd a kút vize!

Kéményseprő: Csak egy kortyot. Kislány... kérem...

Pásztorlány: Ha a kőkút vagy a dézsa fekete lesz...

Kéményseprő: Ej, te béka!

Pásztorlány: Béka? Én?

Kéményseprő: Nem. Ez a zöld itt! (A kút mögé mutat, ahol semmi sincs.)

Pásztorlány: Rám ne ugraszd! Meg ne pöccintsd!

Kéményseprő: (Tekintetével kö-

veti a nem létező béka nem létező útját.) Pedig feléd megy. Ni, ugrik! Most a lapu közt megbúvik, és ni, máris topánkádon, cipőd orra hegyén látom!

Pásztorlány: (Ide-oda ugrál, végül a kéményseprőhöz menekül, hozzábújik.) Jaj, a hideg kilel! Végem! Segíts rajtam! Segíts! Kérem!

Kéményseprő: (Otthagya a pásztorlányt, aki csupa korom lett.) Késő, késő. Arcodon, ruhád selymén a korom foltja egymás hegyén-hátán... Mit tettél, kis pásztorlánykám?! Kéményseprő lett belőled! (A pásztorlány zokog, a kéményseprő kineveti.) Hiába sírsz, ezt a könnyed nem mossa le... Póru! jártál... Eztán jobb légy, kis virágszál, mert nem volt itt semmi béka, csak hogy tanulj, egy kis tréfa! Most, pásztorlány, isten áldjon...

Pásztorlány: Irigy voltam... Ó, de bánom... (A kéményseprő elmegy, a pásztorlány a bárányokhoz bújik, szomorúan énekl a dalát.) Bari, bari, bárány, suba van a hátán, kívül a szőre, befele a bőre, megnyír majd a gazdám... (Ének közben visszajön Harcsa úr, befejezi a jelenetet.)

Harcsa úr: Játékunknak ezzel vége, ki-ki menjen haza délre, ott-hon várja az ebédje! (Mindhárman meghajolnak, és elmennek.)

Tarbay Ede

Madárkalács

A madaraknak szánt magokat keverjétek össze olvasztott zsiradékkal (erre a célra fagyút vagy sertézsírt használhattok). A sűrű masszát öntsétek csillag formájú vagy más alakú süteményesformába, melyet körben alufóliával kell lefednetek, hogy ne folyjon ki a zsír. Ha fel szeretnétek őket akasztani, helyezzetek el a megtöltött for-

mákba egy-egy szívószálat, hogy miután megdermedt bele tudjátok fűzni a szalagot. Erre a célra megfelel egy darab bot vagy hurkapálca is. Ami éppen kéznél van. Ezt érdemes a forma közepe tájára tenni. Vagy nyomjunk bele egész mélyen egy szalagot, amivel majd a fára akaszthatjuk, és tegyük a hűtőbe. Ha a zsír ismét megdermedt, nyomjuk ki óvatosan a formából a madárkalácsot.

Rácsozós technika

Többféle technika létezik, melyek mindegyikével **1:1 arányban lehet másolatot készíteni**. A rácsozás nevű metódus az egyik legrégebbi technika, amely segíteni fog abban, hogy a helyes arányokat eltaláld.

Ha sokat gyakorolsz, a szemed és a kezed olyannyira összehangba kerül, hogy a **rácsozást később akár el is hagyhatod**, mert gyakorlással az arányérzék nagymértékben fejleszhető.

A rács olyan, mint egy **képzeletbeli sakktábla**, melyen a mezőket számokkal és betűkkel beoszthatjuk. Így könnyen beazonosítható egy-egy mező. Ezt a rácsot nemcsak képek másolására, hanem valóságos tárgyak – és ahogy Dürer tette – emberek lerajzolására is lehet használni.

A másolás **négyzetről négyzetre** történik, így az arányok egyezni fognak az eredeti modellel, illetve ábrával.

Ceruzával **halványan elkészítetted a rácsot** a rajzlapon úgy, hogy utólag nyom nélkül ki lehessen radírozni. Tedd a rácsot a lemásolandó képre, érdemes valamivel odafigatni, hogy **ne csússzon el**. A négyzetháló elcsúszása elronthatja az egész képedet.

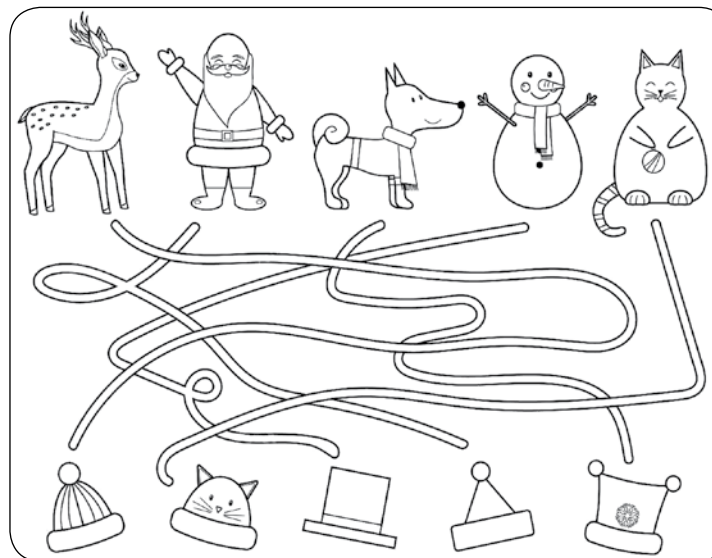
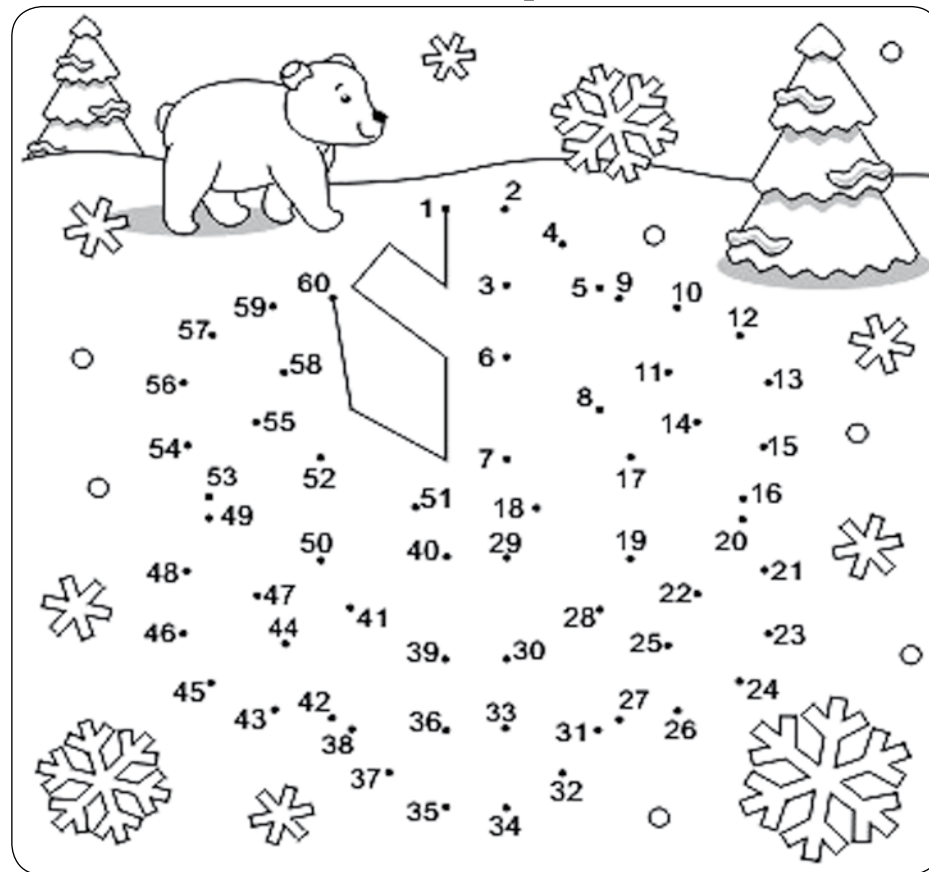
Ez egy türelemjáték. Szánj időt rá, nem baj, ha lassan halad. Gyakran legyen a szemed a referenciaképen, és ha kell, korrigáld. Amikor a kontúrokkal elkészültél, akkor fekete filccel átrajzolhatod őket. Utána óvatosan radírozd ki a rácsot.

Színezd ki!

Kösd össze a pontokat!

**Kihez
milyen
fejedő
tartozik?**

Fenyőrigó

A fenyőrigó a rigófélék népes családjába tartozik. Szeret télen csapatával a kertben időzni. Imádja az almát, egész nap képes falatozni. Télen szívesen fogyaszt kökényt, vadszőlőt, csopkebogyt, borókát és más magvakat. A tavasz, a nyár beköszöntével legfőbb eledele a földgiliszta, a rovarok, csigák.

Vonuló madár, télire társaival délebbre repül, de találnak elegendő ételt nálunk, akkor a kertekben vészelik át a fagyos hónapokat.

Észak-Európa, Ázsia nagy részén fenyvesekben élő, a Kárpát-medencében viszonylag ritkán fészke-

lő madár. A fenyőerdők közül a lucfenyő erdőség a kedvence, főleg ha mocsár is van a közelben. De találkozunk vele a kevert faállományú

erdőségekben is, főleg nyír-, éger-, tölgyfákon.

Nem zavarja őket az ember közelsége, ezért – akárcsak a feketerigók – gyakorta megfordulnak gyümölcsösökben, parkokban, kertekben.

A fenyőrigó akár 18 évet is él, védett madárfaj, pusztítása pénzbüntetéssel jár.

Ugye milyen szép a tollazata? De nemcsak kedves, hanem hasznos is. Segítsünk hát rajta! Hálás lesz, ha az etetőkbe vagy egyszerűen egy kis kosárba magvakat teszünk. Lehet, hogy egy éhes kismadár életét mentjük meg vele.

Kányádi Sándor

Madáretető

Cinkék, cinegék, feketerigók, megosztom veletek e fél cipót, megosztom az én olyan-
amilyen

éneken-szerzett kenyerem.

Csettegess, rigóm, járd a kerteket,

jöjjetek, csókák, varjak, verebek: vendégül látok minden itt maradt,

velünk telő madarat.

Terítve már patyolat abroszom, kenyeremet elétek morzsolom.

Nem várok érte, nem kell félnetek,

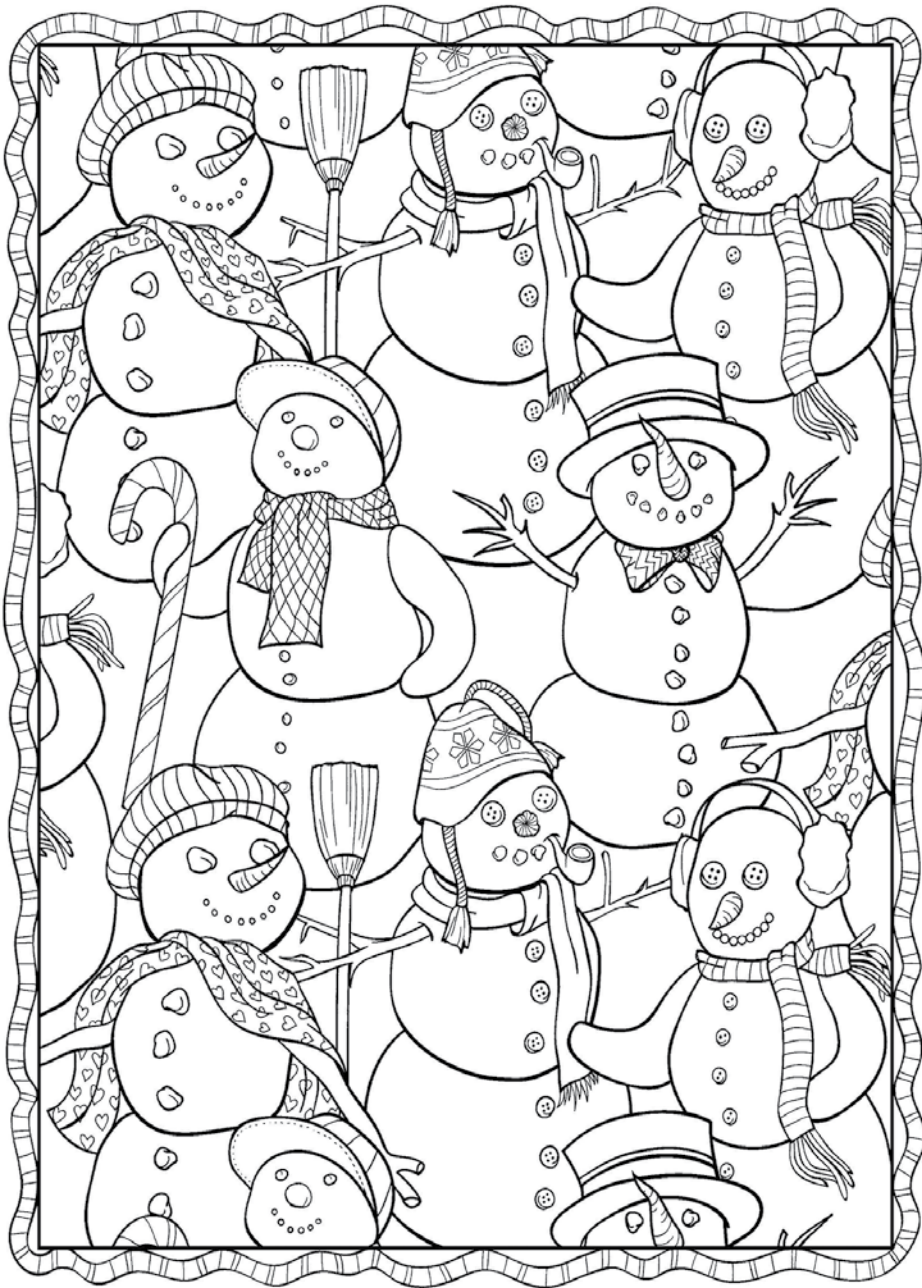
ordas télben ujjongó éneket.

Ha majd tavasz lesz, és én hallgatok,

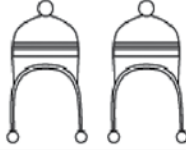

akkor zendüljön a ti hangotok, hírrel hirdetve, hogy az emberek télen se voltak embertelenek.

Színezd ki!

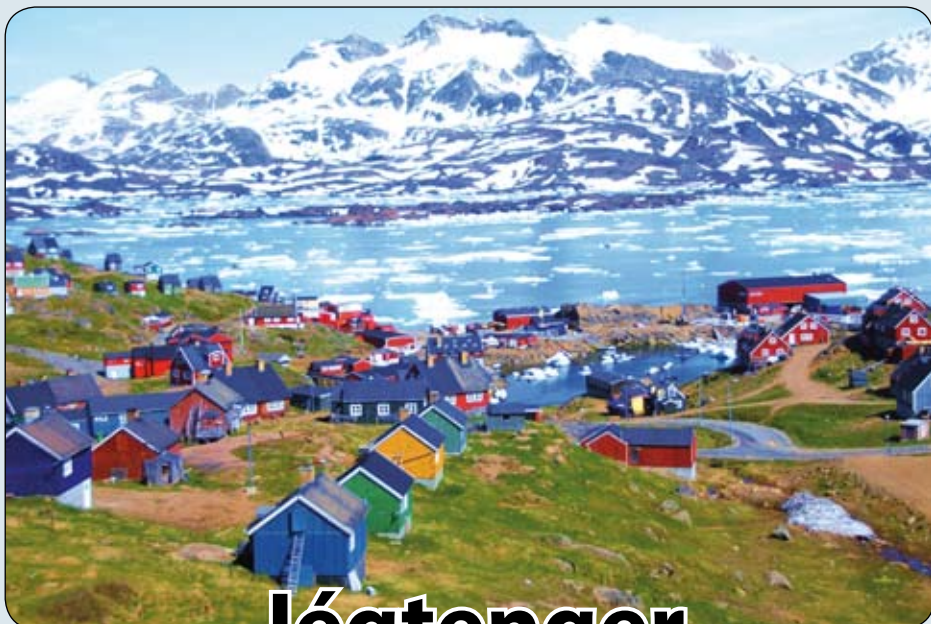

Számoljunk!

1 	+	3 	=	<input type="text"/>
2 	+	3 	=	<input type="text"/>
3 	+	4 	=	<input type="text"/>
4 	+	2 	=	<input type="text"/>
5 	+	4 	=	<input type="text"/>

Add össze az ábrák melletti számokat, és írd a négyzetbe!

Jégtenger

Az Északi- és Déli-sarkra mindig ferdén esnek a nap sugarai, így sokkal kevésbé melegítenek. A levegő hőmérséklete az Északi-sarkon olykor mínusz 70 Celsius-fokig süllyed, a Déli-sarkon viszont mínusz 90 Celsius-fokig. A víz hőmérséklete még nyáron is 5 Celsius-fok alatt van. A jégmező vastagsága meghaladhatja a 4 métert! Ha elmúlik a nyár, az idő még hidegebbre fordul. Apró jégkristályok lebegnek a víz felszínén. Nemsokára jeges, kásaszerű réteg fedi a vizet. Aztán apránként megjelennek a jégtáblák vagy „lepények”. Összeérnek, összetapadnak, és jégmezőt

alkotnak. A jégmezőt a szelek és a tengeráramlatok kisodorják a nyílt tengerre, ahol vastag jégtáblákra töredezik. De az is megeshet, hogy a jégmező páncélként borítja a partvidéket, és évekig megmarad.

Úszó szigetek

A jéghegyek hatalmas jégtömbök. Nyáron válnak le a sarki gleccserekről, nagy recsegés-ropogás közepette, majd a tenger vizében sodródhatnak délnek.

Vigyázat! Veszély!

Az északi-sarkvidéki jéghegyek leggyakrabban Grönland gleccse-

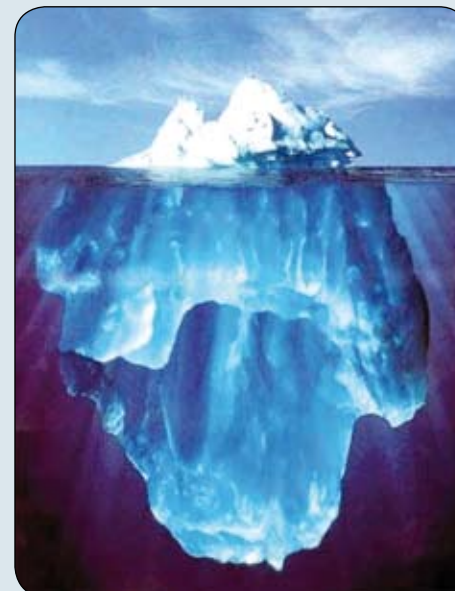

reiről válnak le. Hosszuk több száz, magasságuk mintegy 50 méter. De jegyezzük meg: a jéghegy több mint háromnegyede víz alatt van, láthatatlan. A hajóknak, amelyek útjukat keresztezik, nagyon óva-

tosoknak kell lenniük: ha egy jéghegy megfordul, óriáshullámokat támaszt, amelyek képesek felfordítani egy vízi járművet!

Sziget nagyságú jéghegyek

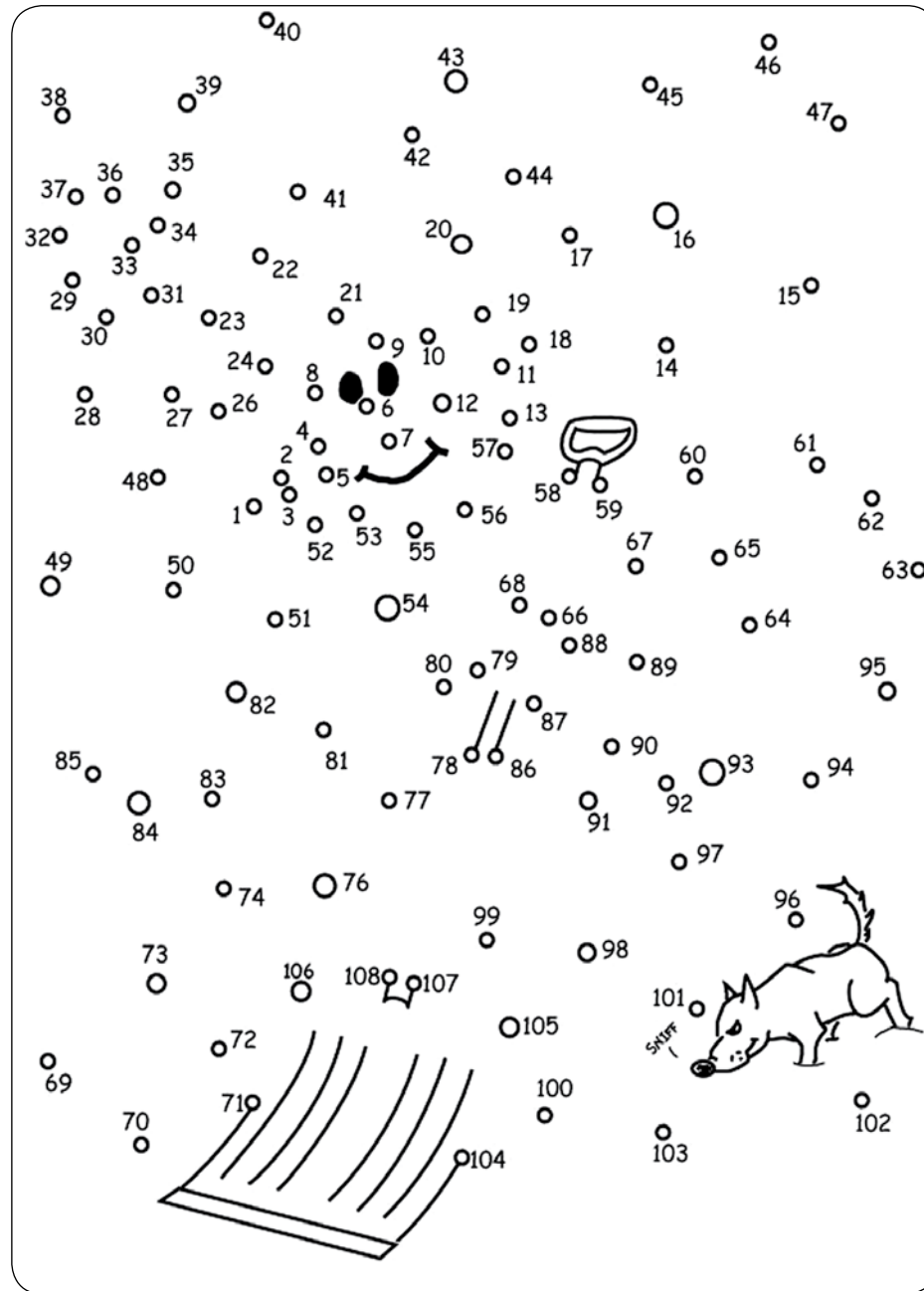
A Déli-sarkvidék gleccserei sokszor 800 kilométer mélyen is benyomulnak a tengerbe. Jégfaluk akár 100 méterrel is a víz fölé magasodik. E gleccserekről lapos tejű, roppant látványos jéghegyek válnak le. 1956-ban a Csendes-óceán déli részén hatalmas jéghegyet észleltek, hossza 335 kilométer volt, szélessége 97 kilométer, felszíne majdnem olyan nagy, mint Magyarország egyharmada.

Színezd ki!

Kösd össze a pontokat!

Kisképtár

Papp Mária Magdolna

4. osztály, Petőfi Sándor iskola, Zenta

Varkula Anna

2. osztály, Nikola Đurković iskola, Bácsfeketehegy

Bubori Márk

3. osztály, Október 10. iskola, Szabadka

Kiss Jázmin

2. osztály, Samu Mihály iskola, Péterréve

Soós Anasztázia

4. osztály, Moša Pijade iskola, Torontálvásárhely

Hofman Szofia

3. osztály, Ady Endre iskola, Torda

Mézes élmények

szaggatott formákat az anyuka hazavitte és ki-sütötte, aztán nagyban kóstoltgattuk, s a legszebbeket kidíszítettük. Nekem az tetszett a legjobban, amikor a tésztát szaggattuk.

Nagy Kanász Kata

Léna anyukájával mézeskalácsot készí-

Advent egyik pén-tekén egyik osztály-társam anyukájával mézeskalácsot készí-tettünk. Liszt, tojás, fűszer, cukor, só, méz és olvasztott margarin kellett a tésztához. Megpróbáltam nyúj-tani, érdekes volt. A ki-

tettünk. Só, liszt, tojás, méz, vaj kellett hozzá. Szaggattam a tésztát. Sütés után kidíszítettük és nagy részét meget-tük. Örülök, hogy meg-tanultam valami újat.

Horváth Bálint
2. c osztály,
Szabadka,
J. J. Zmaj iskola

Csodakerékpárok a könyvtárban

Agyánszki Léna

3,5 éves, Bambi óvoda, Topolya

Sekeres Danijela

4.osztály, Csáki Lajos iskola, Topolya

Göblös Jazmin

2. osztály, Október 18. iskola, Zentagunaras

Zámbó Erik

4. osztály, Id. Kovács Gyula iskola, Bácskossuthfalva

Bakos Barbara

6 éves, Topolya

Dudás Lilla

6 éves, Bambi óvoda, Topolya

A munkákat a topolyai Capriolo kerékpárgyár képzőművészeti vetélkedőjén mutatták be.